

En bad- och vattensäker kommun



Sotenäs kommuns handlingsprogram för en bad- och vattensäker kommun inom ramen för lagen om skydd mot olyckor.

Antagen i Kommunstyrelsen den 10 april 2013

Reviderat 2015-12-10

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Sotenäs kommuns styrdokument för arbete med vattensäkerhet	3
1. Bakgrund	3
2. Sex kriterier för en Vattensäker kommun enligt SLS	3
3. Struktur och mål för arbetet.....	4
3.1 Mål med arbetet	4
3.2 Arbetsområden	4
3.3 Information och utbildning.....	4
3.4 Simkunnighet.....	5
3.5 Hamnar och badplatser	5
3.6 Tillsyn och rutiner	6
4. Förbättringsområden.....	6
5. Uppföljning och återkoppling.....	6
Bilaga 1: Statistik	8
Simkunnighet åk 5/6 Sotenäs kommun	8
Drunkningar i Sverige 2008-2014	8
Typ av drunkningsolycka 2013 och 2014.....	9

Sotenäs kommuns styrdokument för arbete med vattensäkerhet

1. Bakgrund

Sotenäs geografiska läge vid havet skapar förutsättningar för både arbete och ett rikt fritids- och friluftsliv. Närheten till vatten kan dock vara farligt och orsaka tillbud och olycksfall. Arbete med vattensäkerhetsfrågor skall därför vara en prioriterad fråga för Sotenäs kommun.

I Sverige omkommer ungefär lika många människor per år genom drunkning som genom brand. Drunkning är den tredje vanligaste dödsorsaken bland barn efter trafikolyckor och självtillfogad skada.

Sotenäs kommun, som kustkommun och ett populärt turistmål, har många badplatser och hamnar som besöks flitigt under sommarmånaderna varför riskerna för drunkningstillbud är stora.

Enligt lagen om skydd mot olyckor har alla Sveriges kommuner ett ansvar för att försöka att förhindra vattenolyckor genom förebyggande arbete. Svenska livräddningssällskapet (SLS) vill hjälpa kommunerna att öka vattensäkerheten genom att ge råd om effektiva insatser. Som ett led i detta arbete har SLS tagit fram sex kriterier eller delmoment som var för sig och tillsammans kommer att innebära en ökad vattenkunskap och därmed en ökad vattensäkerhet.

2. Sex kriterier för en Vattensäker kommun enligt SLS

1. Kommunen skall i sitt handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) tydligt ange vem som har ansvar för samt målsättning med vattensäkerhetsfrågor. Detta gäller skötsel av materiel och anläggningar, information samt tillsyn enligt 5 kap 1§ LSO. En plan skall tas fram hur målen uppnås och ett kontinuerligt dokumenterat uppföljningsarbete med inventering och hantering av risker skall bedrivas.

2. Skolan skall tydligt kunna dokumentera att man uppfyller läroplanens mål genom att:

- Alla elever i slutet av årskurs 6 ska kunna simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge. Eleven ska även kunna hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap under olika årstider.
- Alla elever i slutet av årskurs 9 ska kunna simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge. Eleven ska även kunna hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap under olika årstider.

3. Kommunen skall ha en tydlig plan för hur man ökar simkunnigheten och höjer säkerhetsmedvetandet hos vuxna. Här skall särskilt beaktas personer med särskilda behov.
4. All berörd personal på badanläggningar som tillhör kommunen skall ha en adekvat säkerhetsutbildning så att man kan förhindra och avhjälpa olycksfall. Kommunen skall vidare aktivt arbeta för att personal på badanläggningar som inte tillhör kommunen har motsvarande kompetens.
5. Kommunen skall aktivt på hemsidor, i simhallar och på andra sätt,
 - informera allmänt om vatten- och issäkerhet och vikten av kunskap om detta,
 - säsongsanpassat informera om de särskilda risker som kan finnas i kommunen.
6. I kommunen skall finnas minst en säkerhetsdepå för utlåning eller uthyrning av vattensäkerhetsutrustning såsom flytvästar och isdubbar till allmänheten.

3. Struktur och mål för arbetet

3.1 Mål med arbetet

Människor ska kunna vistas i och kring vattnet utan att riskera att skadas eller omkomma genom drunkning.

3.2 Arbetsområden

Förebyggande insatser har avgörande betydelse för att skapa hög säkerhet och undvika tillbud och dödsfall vid och i vatten. God kunskap, lättillgänglig information, tillgång till lämplig utrustning på allmänna plaster samt regelbunden tillsyn och kontroll är exempel på förebyggande åtgärder vilka alla skall utvecklas och erbjudas i Sotenäs.

Räddningstjänsten har resurser för att undsätta människor som hamnar i nödsituationer. Primärt bör dock åtgärder vidtas för att se till att människor inte hamnar i nödlägen. Skulle detta ändå inträffa så har de människor som befinner sig i närheten och kan göra en omedelbar insats störst chans att rädda den nödställda.

3.3 Information och utbildning

Genom information, rådgivning och utbildning kan kommunen underlätta för medborgarna att skydda sig mot olyckor vid och i vatten. Via kommunens hemsida, broschyrer och konkreta utbildningsinsatser skall kommunens invånare regelbundet erbjudas aktuell information och kunskap inom området. Information skall vara säsongsanpassad och förberedd så att den kan lämnas när det blir aktuellt, t ex vid isläggning. Informations- och utbildningsresurser ska i första hand läggas på simundervisning, livräddning samt hjärt- och lungräddning.

Information om säkerhet vid vatten och livräddningsutrustning ska finnas på alla kommunala badplatser.

3.4 Simkunnighet

Simkunnig anses den vara som kan falla i vattnet, få huvudet under och därefter åter ta sig till ytan och kunna simma 200 m på djupt vatten varav 50 m ryggsim (Svenska Livräddningssällskapet).

I grundskolan är simning och lekar i vatten en del av undervisningen i ämnet Idrott och hälsa. Att kunna simma är viktigt för att kunna utnyttja hav och sjö samt för att förhindra olyckor. När eleverna går ut årskurs sex ska de kunna simma minst 200 meter och hantera nödsituationer vid vatten.

Undervisningen börjar redan i årskurs 1-3. Eleverna ska då utveckla sin vattenvana genom att leka i vatten och göra övningar. De ska träna på att balansera och flyta, samt att simma i mag- och ryggläge. I årskurserna 4–6 ligger betoningen mer på att utveckla simförmågan. Inom årskursintervallerna kan skolan välja när undervisningen ska ske.

För att få godkänt betyg i årskurs sex, alltså minst betyget E, ska en elev:

- kunna simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge
- kunna hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap under olika årstider.

Handlingsplan för elever med bristande simkunskaper ska tas fram omgående.

Alla 6 åringar ska erbjudas kostnadsfri simundervisning på Tumlaren.

För de grupper av kommuninvånare som av olika anledningar inte har eller haft möjlighet att delta i grundskolans simundervisning ska särskilda åtgärder erbjudas.

Utöver det erbjuder Tumlaren Bad & Rehabilitering simundervisning för personer i samtliga åldrar såväl i grupp som genom skräddarsydda privatlektioner.

3.5 Hamnar och badplatser

För att undvika olyckor och underlätta räddning vid olyckstillbud måste platser där många människor vistas invid vatten anpassas så att riskerna för allvarliga olyckor minimeras. Sotenäs kommun har som ägare till större delen av badplatserna och hamnarna inom kommunens geografiska område ett särskilt stort ansvar för att sköta säkerhetsarbetet på ett föredömligt sätt. Fastställda dokumenterade rutiner ska finnas för hur säkerheten skall upprätthållas över tiden. De speciella risker som uppstår då vattnet fryser till is ska också beaktas. Badplatser, gästhamnar, kajer skall ha en säkerhetsnivå som minst motsvarar MSB:s allmänna råd om vattensäkerhet. (SRVFS 2007:5).

Bryggor och informationsskyltar ska kontrolleras och underhållspersonal ska ha utbildning och tillgång till lämplig utrustning.

Säkerhetsdepåer med vattensäkerhetsutrustning såsom flytvästar och isdubbar ska finnas tillgängliga i alla kommundelar och hållas uppdaterade.

Räddningstjänsten ska vara rådgivare till ägare och innehavare av platser där åtgärder behöver vidtas för att minska risken för drunkning och stödja ett aktivt arbete med vattensäkerhetsfrågor.

3.6 Tillsyn och rutiner

Genom tillsyn av hamnar och badplatser har Sotenäs kommun ett övergripande ansvar för säkerheten i och omkring vatten. Kommunen är också ansvarig för tillsyn av efterlevnaden av Lagen om skydd mot olyckor och de föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

Dokument om rutiner vid risk för olyckor som kan inträffa i och omkring vatten ska finnas upprättade. Risker och fel ska åtgärdas inom rimlig tid för att undvika olyckor och dödsfall i och omkring vatten.

Undervattensinspektion vid badplatser ska utföras regelbundet varje år av räddningstjänsten inför sommarsäsong i syfte att förebygga skador vid bad och dyk.

4. Förbättringsområden

Svarta klipphällar är ett problem som kan utgöra en fara för allmänheten. Det är därför viktigt att nå ut med information till alla som vistas i kommunen. På Sotenäs kommuns hemsida ska finnas information om vad som är bra att tänka på när man vistas i eller omkring vatten. Risken är dock att den informationen inte når ut till sommargäster, vilka utgör en stor majoritet av befolkningen under sommarmånaderna. Kommunen ska arbeta för att nå ut till dessa på annat sätt exempelvis i broschyrer om vattensäkerhet samt genom information på badplatser och vid kommunens flytvästdepåer.

5. Uppföljning och återkoppling

Sotenäs kommuns arbete och åtgärder inom vattensäkerhet ska följas upp årligen och rapporteras i ordinarie verksamhetsuppföljning.
Ansvarig: Förvaltningschefer

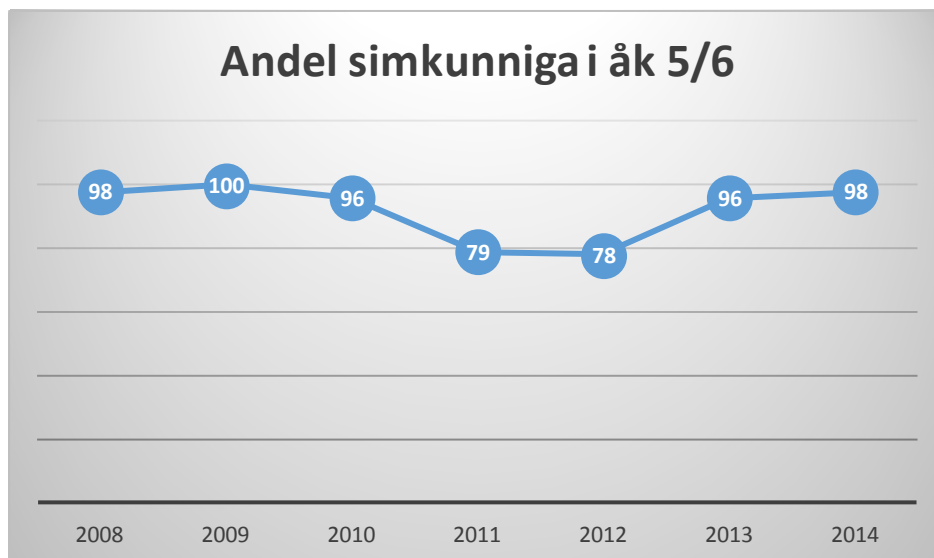
Regelbunden uppföljning och dokumentation av simkunskheten bland elever i åk 6 enligt läroplanen ska ske varje år av utbildningsförvaltningen.
Ansvarig: Förvaltningschef

Olycksförloppsundersökningar som genomförs kring drunkningstillbud utförs av räddningstjänsten.
Ansvarig: Räddningschef

Revidering av dokument Detta dokument ska revideras vid behov på initiativ av arbetsgruppen för säker och trygg kommun. Fullständig uppdatering sker inför varje ny mandatperiod. (1 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Bilaga 1: Statistik

Simkunnighet åk 5/6¹ Sotenäs kommun



Källa: Utbildningsförvaltningen Sotenäs kommun

Drunkningar i Sverige 2008-2014



¹ År 2008-2013 gäller andelen simkunniga åk 5. År 2014 avser simkunnigheten åk 6. Simkunnighet följs upp i ämnet idrott och hälsa. Skolverkets uppföljning gällde tidigare för årskurs 5, men eftersom kunskapskraven för simkunnighet har flyttats till årskurs 6 i och med de nya kursplanerna 2011, så avser uppföljningen 2014 årskurs 6.

Typ av drunkningsolycka 2013 och 2014

